

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Pyrzycach z dnia

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE PYRZYCE NA LATA 2013 – 2015

Pyrzyce, 2013 rok

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
Asystent rodziny.....	4
Rodziny wspierające.....	7
1. Uwarunkowania prawne:	8
2. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej.....	8
3. Czas realizacji programu	11
4. Odbiorcy programu.....	11
5. Cele główne i szczegółowe.....	11
6. Przewidywane efekty realizacji Programu	12
7. Realizator programu:	12
8. Zadania w zakresie wspierania rodziny	12
8.1. Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.	12
a) Wsparcie Interdyscyplinarne. Usługi Asystenta Rodziny.	14
b) Poradnictwo specjalistyczne.....	14
c) Pomoc w formie rodzin wspierających	14
d) Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	15
9. Źródła finansowania programu:.....	15
10. Monitoring i ewaluacja	15

Wprowadzenie

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Problemem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Pyrzyce zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego celem jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina planuje w ramach posiadanych środków finansowych powołać asystenta rodziny i rodziny wspierające.

Asystent rodziny

Nowym zadaniem ustawowym dla gminy jest wprowadzenie asystenta rodzinnego do bezpośredniej pracy z rodziną. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. **Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wywoływanie dzieci.** Jego głównym zadaniem jest **nieodpuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny** oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej penetracji środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany będzie do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego zatrudnienia ustanie wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Praca asystenta ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tę funkcję dba o rozwiązywanie podstawnych problemów socjalnych rodzin – mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązywaniu problemów psychologicznych podopiecznych (emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej) i w razie potrzeby kieruje ich na odpowiednią terapię. Asystent wspiera również swoich podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej, łagodzi ewentualne konflikty z sąsiadami, rodziną. Do jego zadań należy motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych. Zachęca bezrobotnych do podjęcia pracy w wspiera ich w pierwszych miesiącach zatrudnienia.

Intensywna praca asystenta z rodziną jest realizowana również w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z rodziną w miejscu zamieszkania, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem pieczy zastępczej. Asystent powinien uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny.

Przygotowując się do opracowania niniejszego programu przeprowadzono lokalną diagnozę, z której wynika, że na terenie miasta i gminy Pyrzyce mieszka **146 rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, tj. 0,8 % ogółu mieszkańców.** Przyczyny tych trudności wynikają przeważnie z niskich kompetencji wychowawczych, eurosieroctwa, rozbi-

cia rodziny, przemocy, uzależnień, chorób psychicznych, czy pogorszeniu statusu rodziny, w tym bezrobocia.

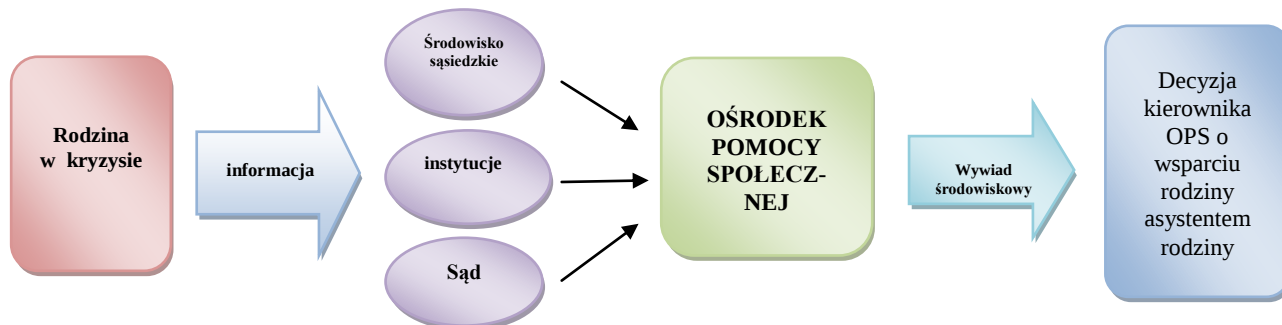
Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 15 ust. 4) „liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20”. Biorąc pod uwagę zdiagnozowaną w gminie Pyrzyce liczbę rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, należałoby zatrudnić 7 asystentów rodziny.

Zarówno gmina Pyrzyce jak i inne gminy w kraju nie posiadają wystarczających środków finansowych na zatrudnienie wymaganej liczby asystentów rodziny. W związku z tym pojawia się potrzeba pozyskiwania środków zewnętrznych. W lipcu 2012 r. gmina Pyrzyce złożyła ofertę konkursową - wniosek o wsparcie realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012 – Asystent rodziny druga edycja”. Wniosek uzyskał akceptację i od miesiąca sierpnia – grudnia 2012 r. został zatrudniony jeden asystent rodziny i otrzymano dotację celową w wysokości 12 500 zł z przeznaczeniem na to zadanie. W 2013 r. szef MPiPS zachęca do udziału w konkursach m.in. na stanowiska asystentów rodziny (po ogłoszeniu przez MPiPS gmina Pyrzyce na pewno przystąpi do konkursu).

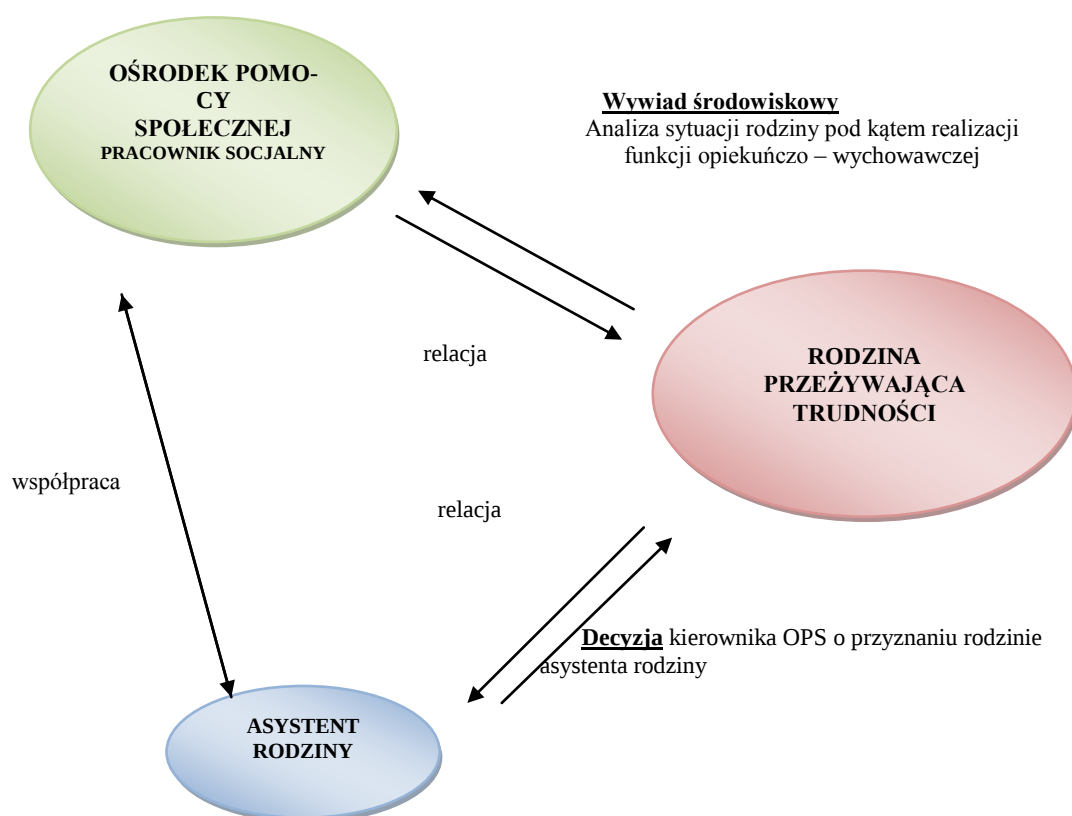
Praca asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji, czy też od pielęgniarki środowiskowej. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Artykuł 11 ww. Ustawy jasno określa sposób przydzielenia rodzinie asystenta rodziny:

Poniższy rysunek przedstawia miejsce asystenta rodziny w strukturze gminnego wsparcia rodziny

Rodziny wspierające

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jako jedno z istotnych zadań w pracy z rodziną wyszczególnia wsparcie środowiska lokalnego. Ważną rolę w tym zadaniu pełnią sąsiedzi, rodziny zaprzyjaźnione, rodziny rówieśników dzieci. Zbudowanie sieci rodzin chętnych do służenia pomocą systematycznie lub w sposób doraźny stanowi nowe wyzwanie dla gminy Pyrzyce oraz innych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

Możliwość skorzystania przez rodzinę w kryzysie z pomocy innej rodziny, tzw. Rodziny wspierającej może mieć nieocenione znaczenie w pracy z rodziną.

Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia takich jak organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, wskazówki dotyczące wychowania dzieci ale również takich wydawałoby się oczywistych spraw dla rodzin jak nauka gotowania, sprzątanía, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Rodzina wspierająca powinna współpracować z asystentem rodziny.

Zgodnie z ustawą pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt (w przypadku gminy Pyrzyce – Burmistrz Pyrzyc) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej.

Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy gmin i powiatów. Dzieje się tak wzorem innych państw Unii Europejskiej, w których służby społeczne funkcjonują jak najbliższej rodziny.

Pomoc Społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

1. Uwarunkowania prawne:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pyrzyce na lata 2013-2015” należy brać pod uwagę między innymi:

- Konwencję o Prawach Dziecka;
- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. rok 2013, poz. 135);
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. rok 2009 nr 175, poz. 1362);
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. rok 2005 nr 180, poz. 1493);
- Ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. rok 2012 poz. 1356);

2. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Urzędu Miejskiego (ewidencja ludności), Ośrodka Pomocy Społecznej.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach.

Tabela nr 1. KARTA DIAGNOSTYCZNA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Wyszczególnienie	Rok 2012	% ogółu mieszkańców
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	796	4,1%
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	1339	6,9%
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	176	0,9%
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	359	1,9%

Liczba dzieci zamieszkujących w gminie Pyrzyce w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) ¹	3723	19,3%
Liczba osób bezrobotnych – zarejestrowanych w Urzędzie Pracy ²	3680	19%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych OPS, PUP, GUS

W mieście i gminie Pyrzyce w roku 2012 w wieku od 0 do 17 lat mieszkały 3 723 osoby, co stanowi 19,3 % ogółu mieszkańców. W tym, w wieku od 0 do 14 lat było 3002 dzieci (15,5 %) oraz od 15 do 19 roku życia było 1 237 osób tj. 6,4 % ogółu mieszkańców.

Miasto i gminę Pyrzyce zamieszkuje **19 309 mieszkańców w tym 9 839 kobiet, co stanowi 51% mieszkańców i 9 470 mężczyzn, co stanowi 49% mieszkańców**. Gmina Pyrzyce składa się z 21 sołectw, w skład których wchodzi miejscowości: Brzesko, Brzezin, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Letnin, Mechowo, Mielęcín, Młyny, Nieborowo, Nowielin, Obromino, Okunica, Pstrowice, Pyrzyce, Rzepnowo, Ryszewko, Ryszewo, Stróżewo, Turze, Żabów.

Tabela nr 2. Liczba mieszkańców w grupach wiekowych w latach 2009 - 2011

Rok		0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 i więcej
2009	Mężczyźni	1 169	1 198	1 638	1 525	1 204	1 590	848	567
	Kobiety	971	1 162	1 509	1 351	1 181	1 161	1 014	1 107
	RAZEM	2 140	2 360	3 147	2 876	2 385	2 751	1 862	1 674
2010	Mężczyźni	1 043	1 201	1 535	1 668	1 264	1 619	955	819
	Kobiety	946	1 150	1 468	1 416	1 201	1 630	1 104	1 529
	RAZEM	1 989	2 351	3 003	3 084	2 465	3 249	2 059	2 348
2011	Mężczyźni	1 029	1 162	1 514	1 668	1 289	1 551	1 115	599
	Kobiety	939	1 109	1 446	1 438	1 171	1 600	1 184	1 115
	RAZEM	1 968	2 271	2 960	3 106	2 460	3 151	2 299	1 714

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Z powyższych danych wynika, że w latach 2009 – 2011 w wieku 0-9 lat co roku malała liczba dzieci, w wieku 10-19 lat maleje liczba osób, w wieku 20-29 również maleje liczba osób. Natomiast w wieku 30-39 nieznacznie następuje wzrost liczby mieszkańców i wzrost ten utrzymuje się w kolejnych latach.

¹ Dane wg. GUS – Bank Danych Lokalnych, ostatnia aktualizacja 22-11-2012 r.

² <http://www.puppyrzyce.pl/statgfx#>

Tabela nr 3. Rodziny objęte pomocą OPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

	Liczba dzieci w rodzinie							
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 dzieci	8 dzieci
liczba rodzin	139	109	57	13	7	3	1	0

Źródło: Sprawozdanie roczne OPS MPiPS-03, stan na 31.12.2012 r.

Tabela nr 4. Przyczyny trudnych sytuacji życiowych rodzin.

Występujący problem	Liczba środowisk
Ubóstwo	559
Niepełnosprawność	322
Bezrobocie	449
Długotrwała choroba	280
Alkoholizm/ problem alkoholowy	66
Narkomania	1
Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	187
Sieroctwo	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	71
wielodzietność	63
Bezdomność	48
Sytuacja kryzysowa w rodzinie	3
Zdarzenie losowe	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	13

Źródło: Sprawozdanie roczne OPS MPiPS-03, stan na 31.12.2012 r.

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej, ubóstwo i bezrobocie pozostają jednym z głównych powodów. Pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach znajduje się **796 rodzin**, (osób w rodzinie 1 994) w rodzinach tych

wychowuje się **639 dzieci**. Inne powody trudnej sytuacji życiowej rodzin to m.in. niepełnosprawność, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała choroba. Spośród **19 309** ogółem mieszkańców miasta i gminy Piryce, **10,3 % stanowili beneficjenci tutejszego Ośrodka**.

3. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2013-2015.

4. Odbiorcy programu

Rodziny wychowujące dzieci, a jednocześnie: niewydolne wychowawczo, dotknięte przemocą, ubogie i zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie rodziny, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

5. Cele główne i szczegółowe

▪ Cel główny programu:

Celem głównym programu jest: Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych w gminie Piryce.

▪ Cele szczegółowe to:

- ✓ podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- ✓ wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo celem przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie;
- ✓ podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi;
- ✓ pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- ✓ współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
- ✓ wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- ✓ wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- ✓ podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,

6. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

7. Realizator programu:

Zadania zaplanowane w programie realizowane będą przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach we współpracy z :

- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Placówkami oświatowymi z terenu Gminy Pyrzyce,
- Urzędem Miejskim w Pyrzycach,
- Policją,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Pyrzycach,
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Pyrzycach,
- Kuratorami Sądowymi.

8. Zadania w zakresie wspierania rodziny

8.1. Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Kierunek działania	Sposób realizacji	Realizatorzy
1. Praca socjalna skierowana na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	➤ Analizowanie przez pracowników socjalnych sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych na podstawie uprzednio przeprowadzanych wywiadów środowiskowych. ➤ Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub	Ośrodek Pomocy Społecznej

	przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. ➤ Prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej z rodziną na podstawie kontraktu socjalnego oraz wsparcie finansowe tych rodzin w ramach możliwości przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej.	
2. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa.	➤ Udostępnianie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych usług psychologa, prawnika, pracownika socjalnego, asystenta rodziny, mediatora. ➤ Ułatwianie dostępu do innych usług społecznych takich jak terapia odwykowa, terapia rodzin, terapia dla sprawców przemocy i innych w miarę potrzeb wynikających z planu pracy z rodziną.	▪ Ośrodek Pomocy Społecznej; ▪ Służba zdrowia; ▪ Policja; ▪ placówki oświatowe; ▪ Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
3. Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	➤ Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny. ➤ Opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną w celu przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. ➤ Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych. ➤ Kierowanie asystentów rodziny do pracy z rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego.	Ośrodek Pomocy Społecznej

Dla realizacji zadań zakłada się następujące działania:

a) Wsparcie Interdyscyplinarne. Usługi Asystenta Rodziny.

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny. Zatem zakładamy, że praca ta będzie realizowana przez powoływanie grup interdyscyplinarnych, w skład których wchodzić będą w szczególności: asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca ta powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

b) Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, prawnego, psychologicznego, zawodowego, itp.) terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia.

Tam, gdzie jest to potrzebne i możliwe, praca powinna opierać się o kontakt z rodziną.

Poradnictwo powinno dotyczyć sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrz rodzinnych. Terapia rodzin powinna być prowadzona z wykorzystaniem najnowszych metod technik terapeutycznych.

Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

c) Pomoc w formie rodzin wspierających

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m.in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

d) Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

9. Źródła finansowania programu:

Zadania ujęte w programie mogą być finansowane w oparciu o:

1. Środki własne gminy,
2. Dotacje z budżetu państwa,
3. Środki pozabudżetowe.

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje możliwość otrzymania dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej do wysokości 50% wydatków przeznaczonych na realizację zadania. W przypadku środków pochodzących z programów rządowych wysokość dotacji nie może przekroczyć 70% wydatków.

10. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły i w jakim stopniu na realizację celów Programu.

Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco przez cały czas. Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzony w terminie do dnia 31 marca każdego roku. Równolegle trwać będzie proces monitorowania programu. Na zakończenie okresu programu (okres trwania pierwotnie zaplanowanego tj. 2015 rok) przeprowadzone zostanie podsumowanie i analiza z raportów rocznych oraz ewaluacja końcowa programu. W przypadku prze-

dłużenia czasu trwania oraz modyfikacji programu założenia metodologii ewaluacji i monitoringu będą odpowiednio dostosowywane.